

13

Hankintaoikaisuvaatimus maankäyttöjohtajan päätöksestä 22.05.2024 § 57, Hankinta, maankäytön suunnittelun ympäristömelu- ja värähtelyselvitykset 1.6.2024-31.5.2026

HEL 2024-002405 T 02 08 02 00

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hylätä A-Insinöörit Suunnittelu Oy:n tekemän hankintaoikaisuvaatimuksen maankäyttöjohtajan päätöksestä 22.05.2024 § 57, Hankinta, maankäytön suunnittelun ympäristömelu- ja värähtelyselvitykset 1.6.2024-31.5.2026.

Hankintaoikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty sellaisia perusteita, joiden perusteella maankäyttöjohtajan päätöstä 22.05.2024 § 57 tulisi muuttaa.

Esittelijän perustelut

Hankintaoikaisuvaatimuksen käsittelyn edellytykset

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 132 §:ssä säädetään hankintaoikaisun tekemisestä. Sen mukaan hankintayksikkö voi itse poistaa virheellisen päätöksensä tai peruuttaa muun hankintamenettelyssä tehdyn ratkaisun, jolla on oikeudellisia vaikutuksia ehdokkaiden tai tarjoajien asemaan, ja ratkaista asian uudelleen (hankintaoikaisu), jos päätös tai muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu perustuu lain soveltamisessa tapahtuneeseen virheeseen tai jos asiaan on tullut sellaista uutta tietoa, joka voi vaikuttaa päätökseen, ratkaisuun tai hankintasopimuksen tekemisen edellytyksiin

Hankintalain 133 §:n mukaan hankintayksikkö voi ottaa hankintaoikaisun käsiteltäväkseen omasta aloitteestaan tai asianosaisen vaatimuksesta. Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Maankäyttöjohtajan tekemä hankintapäätös 22.05.2024 § 57 perusteluineen sekä muutoksenhakuohjeineen annettiin tarjoajille tiedoksi sähköpostitse 23.5.2024.

A-Insinöörit Suunnittelu Oy on tehnyt päätöksestä hankintayksikölle hankintaoikaisuvaatimuksen. Hankintaoikaisuvaatimus on saapunut 3.6.2024, joten hankintaoikaisuvaatimus on tehty määräajassa. Hankintaoikaisuvaatimus on tämän asian liitteenä 1.

Hankintamenettely ja hankintapäätös

Kilpailutus perustuu Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan 15.2.2024 päivättyyn tarjouspyyntöön HEL 2024-002405. Hankinta on toteutettu julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) mukaisella avoimella menettelyllä. Kyseessä on EU-kynnysarvon ylittävä palveluhankinta.

Kilpailutuksen perusteella valitaan kolme (3) kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen tehnyttä tarjoajaa, ellei kelpoisuusehdot täyttyviä tarjoajia ja hyväksyttäviä tarjouksia ole vähemmän.

Hankinnasta on julkaistu EU-hankintailmoitus sähköisessä HILMA-ilmoituskanavassa www.hankintailmoitukset.fi. Hankintailmoituksessa ilmoitettiin tarjouspalvelu.fi -toimittajaportaalin ko. tarjouspyyntöä koskeva Internet-osoite, josta tarjouspyyntöasiakirjat olivat sähköisesti saatavissa.

Määräaikaan 27.3.2024 klo 12.00 mennessä tarjouksen jättivät seuraavat tarjoajat: A-Insinöörit Suunnittelu Oy, Akukon Oy, Insinööritoimisto W. Zenner Oy, Ramboll Finland Oy, Sitowise Oy ja Taratest Oy

Maankäyttöjohtaja hyväksyi seuraavat kokonaistaloudellisesti edullisimmat tarjoukset edullisuusjärjestyksessä ja päätti tehdä maankäytön suunnittelun ympäristömelu- ja värähtelyselvitysten puitejärjestelyä koskevat sopimukset alla mainittujen tarjoajien kanssa seuraavasti:

1. Akukon Oy
2. A-Insinöörit Suunnittelu Oy
3. Sitowise Oy

Hankinnan arvioitu arvonlisäveroton ennakoitu arvo on 300 000 euroa ja enimmäisarvo on 400 000 euroa.

Hankintaoikaisuvaatimus

A-Insinöörit Suunnittelu Oy vaatii hankintaoikaisuvaatimuksessaan hankintapäätöksen oikaisua siten, että Akukon Oy:n tarjous hylätään tarjouspyynnön vastaisena.

Perusteluinaan A-insinöörit Suunnittelu Oy esittää seuraavaa:

"Tarjouspyynnön mukaan "Helsingin kaupunki on velvollinen noudattamaan Euroopan unionin, Yhdistyneiden kansakuntien ja Suomen viranomaisten asettamia pakotteita ja varojen jäädyttämispäätöksiä". Tarjoajien on tullut vakuuttaa, "etteivät hankintaan liittyvät suoritukset päädy välillisesti tai välittömästi pakotteiden, rajoitteiden tai varojen jäädyttämispäätöksien kohteena olevalle taholle. Hankintamenettelyssä

tarjouksen jättänyt Akukon Oy (0983772-0) on harjoittanut 13.10.2021 alkaen ja harjoittaa yhä omistamansa yrityksen kautta toimintaa Venäjän federaation alueella, jossa sillä on toimisto Moskovassa. Näin ollen on olemassa ilmeinen riski sille, että hankintaan liittyvät suoritukset päätyvät välillisesti tai välittömästi pakotteen alaiselle toimijalle. Akukon Oy:llä on tytäryhtiöidensä kautta toimintaa ja toimistot myös Georgiasa ja Kazakstanissa, joten on olemassa ilmeinen riski sille, että hankintaan liittyvät suoritukset päätyvät myös tätä kautta pakotteen alaiselle toimijalle. Suorituksia koskevan riskin lisäksi on olemassa ilmeinen vaara, että suunnittelutoimeksiantoon liittyvät Helsingin kaupungin julkiset ja ei-julkiset aineistot päätyvät Venäjän federaation toimijoiden haltuun."

Hankintaoikaisuvaatimuksen liitteenä on ote Venäjän federaation verohallinnon rekisteristä, päiväys 24.5.2024.

Asiansaisten kuuleminen

Hallintolain 34.1 §:n mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Hankintaoikaisuvaatimuksen johdosta hankintayksikkö on lähettänyt kuulemispyynnön Akukon Oy:lle. Kuulemispyynnössä hankintayksikkö pyysi vastausta hankintaoikaisuvaatimuksessa esitettyihin väitteisiin sekä erityisesti kannanottoa siihen, onko yrityksellä tai jollain sen omistamista yrityksistä väitettyä tai muuta toimintaa Venäjällä.

Akukon Oy on antanut vastauksen asiassa 18.6.2024. Vastauksessaan Akukon Oy vaatii, että kaupunkiympäristölautakunta hylkää A-Insinöörit Suunnittelu Oy:n hankintaoikaisuvaatimuksen perusteettomana ja pitää 22.5.2024 tehdyn hankintapäätöksen voimassa. Akukon Oy esittää vastauksessaan muun muassa seuraavaa:

"Akukon Oy:n tarjous on ollut tarjouspyynnön mukainen. Tarjouksessa kohdassa Pakotteet annettu vakuutus pitää paikkansa ja vakuutus kattaa kaikki alakohdissa 1 - 9 mainitut seikat, eli vastaus kaikkiin on "Kyllä". A-Insinöörit Suunnittelu Oy:n hankintaoikaisuvaatimuksessa esitetyt väitteet ovat perusteettomia. Edellytyksiä Akukon Oy:n jo hyväksytyyn tarjouksen hylkäämiselle ei näin ollen ole."

"Alla todetun mukaisesti Akukon Oy:llä tai sen omistamilla yrityksillä ei ole A-Insinöörit Suunnittelu Oy:n väittämää tai muutakaan toimintaa Venäjällä. Riskiä siitä, että hankintaan liittyvät suoritukset päätyisivät A-Insinöörit Suunnittelu Oy:n väittämällä tavalla välillisesti tai välittömästi pakotteiden alaiselle toimijalle, ei myöskään ole. Vastaavasti riskiä tai

vaaraa sille, että suunnittelutoimeksiantoon liittyvät Helsingin kaupungin julkiset ja ei-julkiset aineistot päätyisivät A-Insinöörit Suunnittelu Oy:n väittämällä tavalla Venäjän federaation toimijoiden haltuun, ei ole."

"A-Insinöörit Suunnittelu Oy:n hankinta- ja palvelusvaatimuksessa olleen venäläisen rekisteriotteen/ liitteen 1 mukaisesti Akukon Oy on harjoittanut toimintaa Venäjällä 13.10.2021 Venäjälle perustetun yhtiön LLC "Akukon" kautta, jossa Akukon Oy on ollut vähemmistöosakkaana 25 % osakeomistuksella. Akukon Oy:llä, sen tytäryhtiöillä tai niiden palveluksessa olevilla henkilöillä ei ole ollut ko. yhtiössä edustus- tai osallisuus- tai asemaa hallintoelimissä, kuten hallituksessa. LLC "Akukon" ei siis edellä kuvatuin tavoin ole ollut Akukon-konsernissa Akukon Oy:n tytäryhtiön asemassa."

"Akukon Oy:n ja sen tytäryhtiöiden tietoturva on korkealla tasolla. Yhtiöllä LLC "Akukon" tai sen palveluksessa olleilla henkilöillä ei myöskään ole missään vaiheessa ollut pääsyä Akukon Oy:n tai sen tytäryhtiöiden tietojärjestelmiin, tiedostoihin tai palvelimille. Akukon Oy:llä on hankinta- ja palvelusvaatimuksessa mainittu tytäryhtiö Georgiassa, josta Akukon Oy omistaa 51 %. Akukon Oy ei ole omistanut eikä omista yhtiötä Kazakstanissa."

"Akukon Oy on lopettanut kaiken liiketoiminnan Venäjällä Venäjän aloitettua hyökkäyssodan Ukrainaan helmikuun 2022 lopulla. Päätös Venäjän liiketoimintojen lopettamisesta perustuu Akukon Oy:n hallituksen linjaukseen, joka on viestitty erikseen kaikille Akukon Oy:n tytäryhtiöille pitäen sisällään myös Georgiassa toimivan tytäryhtiön. Akukon Oy tai sen tytäryhtiöt eivät ole hyökkäyssodan alkamisen jälkeen ottaneet myöskään uusia suunnittelutoimeksiantoja Venäjältä, eli kaikki liiketoiminta Venäjän suuntaan on Akukon Oy:n määräyksestä kielletty. Vuonna 2022 tehdyn linjauksen mukaisesti Akukon Oy:n hallituksen kokouksessa 30.1.2023 on vahvistettu myös erillinen Venäjä-politiikka (liite 1: hallituksen kokouksen 30.1.2023 pöytäkirjaote ja Venäjä-politiikka)."

"Koska Akukon Oy:llä ei ollut määräysvaltaa Venäjällä sijaitsevassa yhtiössä LLC "Akukon", se ei käytännössä pystynyt poistamaan kyseistä yhtiötä Venäjän federaation rekistereistä. Näin ollen lopulta ainoaksi keinoksi irtautua Venäjällä sijaitsevasta yhtiöstä jäi Akukon Oy:n omistamien osakkeiden yksipuolinen lahjoittaminen yhtiön venäläiselle omistajalle 1.1.2024 (liite 2: osakkeiden lahjoitusta koskeva asiakirja 1.1.2024). Akukon Oy huomauttaa, että A-Insinöörit Suunnittelu Oy:n liittämässä venäläisessä rekisteriotteessa olevat omistus- ja osallisuus- tai edustus- tai asemaa hallintoelimissä, kuten hallituksessa. LLC "Akukon" ei siis edellä kuvatuin tavoin ole ollut Akukon-konsernissa Akukon Oy:n tytäryhtiön asemassa."

Oy:n mahdollisuudet vaikuttaa venäläisten rekisterien sisältöön ovat ylipäättään hyvin rajalliset."

"Rekisteritietojen sijaan olennaista on se, että Akukon Oy ja sen tytäryhtiöt ovat edellä todetun mukaisesti lopettaneet kaiken liiketoiminnan Venäjällä ja Venäjälle Venäjän hyökättyä Ukrainaan vuonna 2022. Pelkästään se seikka, että Akukon Oy on monien kansainvälisten yhtiöiden tapaan harjoittanut liiketoimintaa Venäjällä ennen vuoden 2022 hyökkäyssodan alkamista, ei oikeuta Akukon Oy:n sulkemiseen pois julkisista hankinnoista."

"Lopuksi Akukon Oy kiinnittää kaupungin huomiota siihen, että se ja sen tytäryhtiöt tarkistavat säännönmukaisesti yhteistyökumppaneiden taustat, taustahenkilöt ja edunsaajat noudattaakseen kulloinkin voimassa olevia viranomaisten asettamia pakotteita ja varojen jäädyttämispäätöksiä. Akukon Oy:n tiedossa ei myöskään ole, että kukaan siihen tai sen tytäryhtiöihin tai omistusyhteisyrytyksiin liittyvistä henkilöistä olisi tai olisi ollut pakotteiden tai varojen jäädyttämispäätösten kohteena. Akukon Oy ja sen tytäryhtiöt noudattavat kaikessa toiminnassaan voimassa olevaa pakotelainsäädäntöä ja -määräyksiä."

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekijän vastaselitys

A-Insinöörit Suunnittelu Oy on varattu tilaisuus antaa vastaselitys Akukon Oy:n antaman vastauksen johdosta. A-Insinöörit Suunnittelu Oy on ilmoittanut, etteivät he lausu asiasta enempää.

Sovellettavat säännökset

Hankintalain 3 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikön on kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.

Hankintalain 79.1 §:n mukaan ennen tarjousten valintaa hankintayksikön on tarkistettava, että seuraavat edellytykset täyttyvät:

- 1) tarjous on hankintailmoituksessa ja hankinta-asiakirjoissa asetettujen vaatimusten, ehtojen ja perusteiden mukainen;
- 2) tarjouksen on antanut tarjoaja, jota ei ole suljettu menettelyn ulkopuolelle 80 tai 81 §:n nojalla ja joka täyttää hankintayksikön asettamat 83 §:ssä tarkoitetut soveltuvuusvaatimukset.

EU:n asettamat pakote-asetukset: Neuvoston asetus (EU) N:o 269/2014 ja Neuvoston asetus (EU) N:o 833/2014

Asian arviointi

27.8.2024

Kaupungin hankinnoissa noudatetaan pakotteita koskevien ehtojen ja toimintatapojen osalta ohjeistusta "Toimintatapaohje: Pakotteet ja hankinnat". Pakote ehdot otetaan huomioon sekä tarjouspyynnössä että hankintasopimuksessa.

Toimintatapaohjeen mukainen (EU-hankinnat) tarjouspyynnössä tarjoajilta vaadittava vakuutus on seuraava:

Tarjoaja vakuuttaa,

- ettei tarjoaja ole Venäjän kansalainen, Venäjällä asuva luonnollinen henkilö tai Venäjälle sijoittautunut oikeushenkilö, yhteisö tai elin,
- ettei tarjoaja ole oikeushenkilö, yhteisö tai elin, jonka omistusoikeuksista Venäjän kansalainen, Venäjällä asuva luonnollinen henkilö tai Venäjälle sijoittautunut oikeushenkilö, yhteisö tai elin omistaa suoraan tai välillisesti yli 50 prosenttia,
- ettei tarjoaja ole 1. tai 2. kohdassa tarkoitetun tahon puolesta tai johdolla toimiva luonnollinen henkilö, oikeushenkilö, yhteisö tai elin,
- ettei kohdissa 1-3 mainituilla tahoilla ole yli 10 prosentin osuus tarjouksen arvosta tai niistä alihankkijoista, tavarantoimittajista tai yhteisöistä, joiden voimavaroja käytetään hyväksi julkisia hankintoja koskevissa direktiiveissä tarkoitetulla tavalla,
- ettei tarjoaja tai tarjoajaa lähellä olevat tahot kuulu Neuvoston asetuksen (EU) N:o 269/2014 liitteessä I lueteltuihin luonnollisiin henkilöihin, oikeushenkilöihin, yhteisöihin tai elimiin,
- ettei pakotteita tai varojen jäädyttämispäätöksiä ole asetettu
 - tarjoajalle eikä tarjoajan alihankkijoille, eikä
 - tarjoajan tai tarjoajan alihankkijoiden hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenille tai edustus-, päätös-, määräys- tai valvontavaltaa käyttäville henkilöille tai tahoille,
- ettei tarjoajaa tai tarjoajan alihankkijoita omista välittömästi tai välillisesti yli 50 prosenttisesti taho tai tahot, joihin kohdistuu pakote taikka varojen jäädyttämispäätös,
- ettei tarjoajan toiminta, sopimuksen kohteeseen käytettävät tavarat tai palvelut eikä tarjoajan tuottamien tuotteiden/palveluiden käyttö riko pakotteita tai rajoitteita, ja
- etteivät hankintaan liittyvät suoritukset päädy välillisesti tai välittömästi pakotteiden, rajoitteiden tai varojen jäädyttämispäätöksien kohteena olevalle taholle.

Vastaamalla Kyllä tarjoaja antaa yllä olevan vakuutuksen.

Edelleen pakotteita koskevien sopimusehtojen kohtien 2 ja 3 mukaan:

2. Tilaajalla on oikeus irtisanoa tämä sopimus päättymään välittömästi, jos konsulttiin kohdistuu pakote, rajoite tai varojen jäädyttämispäätös, vaikka peruste olisi syntynyt vasta sopimussuhteen alkamisen jälkeen.

Konsulttiin katsotaan kohdistuvan pakote ainakin, jos pakote kohdistuu seuraaviin tahoihin:

- a) konsultti tai sen lähellä olevat tahot; tai
- b) konsultin hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenet tai edustus-, päätös-, määräys- tai valvontavaltaa käyttävät henkilöt tai tahot; tai
- c) taho tai tahot, jotka omistavat välittömästi tai välillisesti yli 50 prosenttia konsultista.

3. Tilaajalla on oikeus irtisanoa tämä sopimus päättymään välittömästi, jos hankintaan liittyvät suoritukset ovat päätyneet tai voivat päättyä välillisesti tai välittömästi pakotteiden, rajoitteiden tai varojen jäädyttämispäätösten kohteena olevalle taholle.

Näin ollen hankintasopimus on irtisanottavissa päättymään välittömästi myös sopimuskaudella pakotteisiin liittyvistä syistä.

Akukon Oy on antanut osana tarjoustaan tarjouspyynnössä edellytetyn vakuutuksen (kohdat 1-9, edellä). Akukon Oy:n hankintaoikaisuvaatimuksen johdosta antaman vastauksen mukaan annettu vakuutus pitää paikkansa kaikkien kohtien osalta.

Hankintaoikaisuvaatimuksen käsittelyn yhteydessä Akukon Oy:stä on tehty pakotetarkastus Suomen Asiakastiedon kautta. Vastauksessaan Akukon Oy on antanut selvityksen yrityksen tekemistä toimenpiteistä sen jälkeen, kun Venäjä aloitti hyökkäyssodan Ukrainassa. Asiassa ei ole ilmennyt eikä ole tunnistettavissa tavanomaisesta poikkeavia riskejä siitä, että suoritukset päätyisivät pakotteiden kohteena olevalle taholle.

Johtopäätökset

Edellä esitetyillä perusteilla hankintaoikaisuvaatimus ei anna aihetta muuttaa maankäyttöjohtajan päätöstä.

Kaupunkiympäristölautakunnan toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 19 luvun 4 §n mukaan lautakunnan, sen jaoston ja sen alaisen viranomaisen päätöksestä tehdyn hankintaoikaisuksen käsittelee lautakunta. Näin ollen kaupunkiympäristölautakunta on toimivaltainen käsittelemään hankintaoikaisuvaatimuksen.

27.8.2024

Asia/13

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Kristiina Jokinen, lakimies, puhelin: 09 310 39015
kristiina.jokinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus, A-Insinöörit Suunnittelu Oy, 3.6.2024
- 2 Oikaisuvaatimus, A-Insinöörit Suunnittelu Oy, 3.6.2024, liite, ote Venäjän federaation verohallinnon rekisteristä
- 3 Akukon Oy:n vastaus hankintaoikaisuvaatimukseen 18.6.2024
- 4 Salassa pidettävä (JulKL (621/1999) 24.1 § 20 k)
- 5 Salassa pidettävä (JulKL (621/1999) 24.1 § 20 k)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisu päätös

Otteet

Ote

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekijä

Asianosainen

Sitowise Oy

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisu päätös

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisu päätös

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisu päätös